

Materiál na rokovanie pre
Komisie Mestského zastupiteľstva v Žiline

K bodu programu

SPRÁVA O VÝSLEDKOVÝCH KONTROL

Materiál obsahuje:

1. Návrh na uznesenie
2. Dôvodová správa
3. Materiál – Správa o výsledkoch kontrol

Materiál sa odporúča prerokovať v komisii:

finančnej a majetkovej
sociálnej, zdravotnej a bytovej

Predkladá:

Ing. Dagmar Slepíčková
hlavná kontrolórka mesta

Zodpovední za vypracovanie:

Ing. Dagmar Slepíčková
hlavná kontrolórka mesta Žilina
Ing. Monika Belaniková
kontrolórka ÚHK mesta Žilina

Žilina, september 2025

NÁVRH NA UZNESENIE

Uznesenie č. __/2025

*Komisia odporúča Mestskému zastupiteľstvu v Žiline na jeho najbližšom zasadnutí prerokovať
a*

I. zobrať na vedomie

1. Správu o výsledkoch kontrol

DÔVODOVÁ SPRÁVA

V súlade s § 18f ods. 1 písm. d) zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov hlavná kontrolórka mesta predkladá správu o výsledkoch kontrol priamo mestskému zastupiteľstvu na jeho najbližšom zasadnutí.

Od predloženia predchádzajúcej správy boli ukončené tri kontroly, výsledky ktorých sú uvedené v tejto správe.

Materiál nemá dopad na rozpočet mesta.

MATERIÁL

Správa o výsledkoch kontrol

Predložená správa obsahuje výsledky troch ukončených kontrol. Kontroly boli vykonané v súlade s Plánom kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky mesta Žilina na I. polrok 2025, ktorý bol schválený Uznesením č. 265/2024 na 14. zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Žiline konanom dňa 10.12. 2024, v súlade s Plánom kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky mesta Žilina na II. polrok 2025, ktorý bol schválený uznesením č. 118/2025 na 18. zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Žiline konanom dňa 24.06.2025, v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a v zmysle zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Výstupom z kontrol sú návrhy správ a správy.

Kompletné materiály sú k dispozícii k nahliadnutiu na Útvare hlavného kontrolóra, Námestie obetí komunizmu 1, 011 31 Žilina.

1. Návrh správy a Správa č. 05/2025

Povinná osoba:	Mesto Žilina – Mestský úrad, Námestie obetí komunizmu 1, 011 31 Žilina
Predmet kontroly:	Kontrola poskytnutia a vyúčtovania dotácií z rozpočtu mesta a výdavkov v podprograme 5.3 Požiarna ochrana - Mesto Žilina- Mestský úrad, Nám. Obetí komunizmu 1, 011 31 Žilina
Kontrolované obdobie:	Rok 2023, rok 2024
Kontrolu vykonal:	Ing. Miroslava Melegová, kontrolórka ÚHK mesta Žilina Ing. Monika Belaniková, kontrolórka ÚHK mesta Žilina

Zhrnutie kontroly:

Kontrolou bolo zistených 10 kontrolných zistení a 4 návrhy odporúčaní.

Oprávnená osoba preverila poskytnutie a vyúčtovanie dotácií z rozpočtu mesta a výdavkov v podprograme 5.3 Požiarna ochrana v organizácii Mesto Žilina – Mestský úrad, Nám. Obetí komunizmu 1,011 31 Žilina.

V tejto súvislosti oprávnená osoba preverovala plnenie povinnosti Mesta Žilina na úseku Požiarna ochrana, zmluvné vzťahy, vyúčtovania dotácií pre občianske združenia DHZ, objednávky a faktúry, dohody o prácach, programové rozpočtovanie v podprograme 5.3 Požiarna ochrana.

Obsahom **Kontrolného zistenia č. 1** bola skutočnosť, že povinná osoba nevypracovala Požiarny poriadok mesta, neumiestnila ho na prístupnom mieste a nezverejnila ho spôsobom v meste obvyklým, čím porušila ustanovenie § 15 ods. 1 písm. d) zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi a § 37 ods. 3 vyhlášky MV SR č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii.

Obsahom **Kontrolného zistenia č. 2** bola skutočnosť, že zmluvu o poskytnutí dotácie č. 30/2023 podpísala osoba, ktorá nebola uvedená v zozname osôb oprávnených konať v mene DHZ Žilina – Zástranie, čím došlo k porušeniu § 38 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka. Uzatvorenie zmluvy osobou bez spôsobilosti na právne úkony spôsobuje neplatnosť tohto právneho úkonu, teda neplatnosť zmluvy.

Obsahom **Kontrolného zistenia č. 3** bola skutočnosť, že v šiestich prípadoch boli akceptované účtovné doklady, ktoré nespĺňali náležitosti účtovného dokladu v zmysle § 10 ods. 1 písm. a), b), c), d) a f) zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve, čím došlo k porušeniu § 8 ods. 1 a 4 v nadväznosti na § 32 ods. 1 uvedeného zákona v tom, že tieto doklady boli podľa § 32 ods. 1 zákona o účtovníctve nepreukázateľné.

V štyroch prípadoch nebol predložený doklad preukazujúci opodstatnenosť vynaloženého výdavku – 1 faktúra, 3-krát prezenčné listiny, čím došlo k porušeniu § 6 ods. 1 zákona č. 431/2002 Z. z. zákona o účtovníctve, čo bolo obsahom **Kontrolného zistenia č. 4**.

Obsahom **Kontrolného zistenia č. 5** bola skutočnosť, že povinná osoba nevykonala administratívnu finančnú kontrolu všetkých vyúčtovaní dotácií poskytnutých občianskym združeniam DHZ za roky 2023 a 2024, čím konala v rozpore s § 8 ods. 1 zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite v nadväznosti na Čl. VI ods. 1 Smernice č. 17_2022 o finančnom riadení a finančnej kontrole Mesta Žilina.

Povinná osoba vo vyúčtovaní dotácií v jednom prípade akceptovala doklad s dátumom úhrady po termíne podania vyúčtovania dotácie, čím porušila Článok I ods. 5 Zmluvy o poskytnutí dotácie č. 193/2024, uzavretej medzi Mestom Žilina a DHZ Zástranie, čo bolo obsahom **Kontrolného zistenia č. 6**.

Povinná osoba vo viacerých prípadoch akceptovala také použitie finančných prostriedkov z poskytnutých dotácií, ktoré nebolo v súlade so zmluvne stanoveným účelom (svadobné dary, odžmolkovač, 2x elektrický gril, kytice, vence, darčkové dekorácie), čím došlo k porušeniu § 19 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zároveň došlo k porušeniu § 31 ods. 1 písm. a) zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy, čo bolo obsahom **Kontrolného zistenia č. 7.**

Obsahom **Kontrolného zistenia č. 8** bolo konanie v rozpore s dispozičným oprávnením zo dňa 26. 1. 2023, vystaveného v zmysle Článku 14 Smernice č. 8/2012 primátora Mesta Žiliny o obehu účtovných dokladov vrátane jej dodatkov a konanie v rozpore s dispozičným oprávnením zo dňa 3. 11. 2023, vystaveného v zmysle Článku XIV. Ods. 1 Smernice č. 32_2023 o obehu účtovných dokladov mesta Žilina, keď prípustnosť finančnej operácie podpísala neoprávnená osoba.

V jednom prípade povinná osoba akceptovala nedodržanie zásady hospodárnosti a efektívnosti pri nákupe financovaného z dotácie (nákup spodného prádla), čím došlo k porušeniu § 19 ods. 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zároveň došlo k porušeniu finančnej disciplíny podľa § 31 ods. 1 písm. j) tohto zákona, čo bolo obsahom **Kontrolného zistenia č. 9.**

Obsahom kontrolného zistenia č. 10 bola skutočnosť, že povinná osoba nevykonala základnú finančnú kontrolu pred uzatvorením deviatich zmlúv o poskytnutí dotácie, dvoch dohôd o pracovnej činnosti vrátane jedného dodatku a s nimi súvisiacich pracovných výkazov, a zároveň vykonala základnú finančnú kontrolu až po dátume podpisu ôsmich zmlúv o poskytnutí dotácie, čím konala v rozpore s § 7 ods. 1 zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite.

Oprávnená osoba v **Návrhu odporúčania č. 1** odporúčala povinnej osobe upraviť názvy hasičských jednotiek, ktoré sú zriadené v jednotlivých mestských častiach mesta Žilina tak, aby bolo jednoznačne zrejmé, že ide o mestské časti mesta Žilina, a nie o samostatné obce.

Obsahom **Návrhu odporúčania č. 2** bolo vypracovanie interného usmernenia pre občianske združenia DHZ zo strany povinnej osoby, ktorým sa zabezpečí jednotný, transparentný a kontrolovateľný postup pri použití verejných prostriedkov. Usmernenie by malo obsahovať najmä:

- vymedzenie, čo sa považuje za oprávnené prevádzkové náklady DHZ,
- špecifikáciu spôsobu a podmienok použitia poskytnutých finančných prostriedkov,
- jasné pravidlá pre vyúčtovanie dotácie, vrátane vzoru alebo popisu spôsobu predloženia,
- určenie rozsahu a náležitostí predkladaných účtovných dokladov tak, aby boli preukázateľné a spĺňali podmienky stanovené poskytovateľom dotácie,
- povinnosť predkladať pri spoločných akciách (napr. školenie, brigáda) prezenčnú listinu s uvedením obsahu, dátumu a miesta konania, ako aj zoznamu zúčastnených osôb, čím sa zabezpečí opodstatnenosť a účelnosť vynaložených verejných prostriedkov.

V **Návrhu odporúčania č. 3** oprávnená osoba odporúčala upraviť znenie zmlúv o poskytnutí dotácie medzi Mestom Žilina a DHZ tak, aby bol jednoznačne a presne vymedzený účel dotácie, vrátane konkrétneho určenia, ktoré výdavky je možné z dotácie hrať a ktoré nie. Pre zvýšenie právnej istoty a jasnosti odporúča oprávnená osoba pri vypracovaní týchto zmlúv využiť ako vzor znenie „zmluvy o poskytnutí dotácie z prostriedkov DPO SR“.

V **Návrhu odporúčania č. 4** oprávnená osoba odporúčala vypracovať vnútorný predpis o používaní vozidiel a techniky vo vlastníctve Mesta Žilina pre hasičské jednotky DHZ Mesta Žilina a občianske združenia DHZ. Predpis by mal upravovať najmä:

- prideľovanie majetku,
- vedenie záznamov a zodpovednosti za prevádzku vozidiel a techniky,
- určenie zodpovedných osôb za techniku a vozidlá,
- povinnosť viesť prevádzkový denník k vozidlám a technike.

2. Správa č. 08/2025

Povinná osoba: Mesto Žilina – Mestský úrad, Námestie obetí komunizmu 1, 011 31 Žilina

Predmet kontroly: Kontrola hospodárenia s finančnými prostriedkami v podprograme 13.2 Služby dôchodcom

Kontrolované obdobie: Rok 2024

Kontrolu vykonal: Mgr. Eva Hellová, kontrolórka ÚHK mesta Žilina

Zhrnutie kontroly:

Kontrolou neboli zistené nedostatky.

Cieľom vykonania kontroly bolo preveriť dodržiavanie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti pri nakladaní s majetkom a s finančnými prostriedkami v podprograme 13.2 Služby dôchodcom – Mesto Žilina – Mestský úrad, Námestie obetí komunizmu 1, Žilina. Výsledkom kontroly bola skutočnosť, že povinná osoba vynakladala finančné prostriedky hospodárne, efektívne, účinne a účelne, pričom neboli zistené žiadne nedostatky.

Povinná osoba v období roka 2024 v podprograme 13.2 prevádzkovala celkom 6 denných centier pre dôchodcov a 2 jedálne pre dôchodcov. Sociálne služby v denných centrách boli poskytované bezodplatne a vykonávané ambulantnou formou počas pracovných dní na základe

požiadaviek prijímateľov sociálnej služby. Sociálna služba v jedálňach bola poskytovaná fyzickým osobám s trvalým pobytom na území mesta Žilina, ktoré nemali zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojenie základných životných potrieb, alebo osobám s ťažkým zdravotným postihnutím, nepriaznivým zdravotným stavom, prípadne osobám, ktoré dovŕšili dôchodkový vek. Táto forma bola poskytovaná ambulantnou formou počas pracovných dní. Stravovacie služby boli poskytované prostredníctvom dovozu stravy do dvoch denných centier, a to na ul. Dedinská, Strážov, ul. Andreja Kmeťa. Taktiež bola zabezpečovaná donáška stravy do domácností a to fyzickej osobe, ktorá mala ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav, alebo dovŕšila dôchodkový vek.

V kontrolovanom období roka 2024 boli čerpané bežné finančné prostriedky podľa jednotlivých nákladových stredísk nasledovne:

Nákladové stredisko	Názov	Schválený	Upravený	Čerpanie	Plnenie (%)
144	Jedáleň pre dôchodcov Námestie J. Borodáča Vlčince	531 950,00	537 920,00	516 668,04	96,05
145	Denné centrum vlčince	26 535,00	27 121,00	24 401,89	89,97
146	Denné centrum Strážov	27 834,00	29 387,00	25 350,20	86,26
147	Jedáleň dôchodcov Lichardova	326 582,00	343 973,00	305 538,14	88,83
148	Denné centrum A. Kmeťa	45 679,00	48 708,00	40 617,90	83,39
149	Denné centrum Bytčica	14 655,00	16 471,00	15 333,46	93,09
150	Denné centrum Trnové	13 340,00	13 556,00	10 896,77	80,38
153	Denné centrum Borová Solinky	25 605,00	27 833,00	25 358,77	91,11
204	Odbor sociálny a bytový	3 000,00	3 000,00	1 606,40	53,55
2211	odbor riadenia projektov a investícií	500,00	140 500,00	6 377,00	4,54
242	Žilbyt - III. účtovný okruh	120 000,00	212 946,00	167 728,67	78,77
Spolu:		1 135 680,00	1 401 415,00	1 139 877,24	81,34

Oprávnená osoba preveria čerpanie bežných finančných prostriedkov vo všetkých strediskách, a to náhodným výberom faktúr a všetkých mesačných preddavkov. Vedúcim zamestnancom denných centier boli mesačne poskytované preddavky vo forme zálohy vo výške 67,00 €. Tieto finančné prostriedky boli určené na nákup kreatívneho materiálu podľa druhu realizovaných činností, vrátane pomôcok podporujúcich rozvoj jemnej motoriky klientov, na nákup dennej tlače a ďalších nevyhnutných potrieb. Poskytnuté prostriedky boli na konci každého mesiaca vyúčtované a doložené oprávnenými dokladmi o nákupe.

Na faktúru boli nakupované čistiace a hygienické potreby, úhrada autobusovej prepravy klientov v jednotlivých denných centrách pri jednodňových výletoch, nákup potrebného zariadenia do denného centra, faktúry za bežné prevádzkové opravy strojov a zariadení a podobne. Čo sa týkalo jedální, boli to hlavne faktúry za nákup potravín. V rámci III. účtovného okruhu sa jednalo o faktúry bežných výdavkov vyplývajúce z mandátnej zmluvy (opravy, revízie strojov a zariadení a pod.).

Povinná osoba čerpala aj kapitálové výdavky.

Nákladové stredisko	Názov	Schválený	Upravený	Čerpanie	Plnenie (%)
147	Jedáleň dôchodcov Lichardova	0,00	18 700,00	18 608,64	99,51
2211	odbor riadenia projektov a investícií	500,00	140 500,00	6 377,00	4,54
242	Žilbyt - III. účtovný okruh	0,00	70 000,00	48 431,46	69,19

Kapitálové výdavky boli čerpané v troch nákladových strediskách: jedáleň pre dôchodcov Lichardova, odbor riadenia projektov a investícií a Žilbyt – III. účtovný okruh.

V jedálni pre dôchodcov na Lichardovej ulici boli kapitálové výdavky čerpané v celkovej výške 18 608,64 €. Tieto finančné prostriedky boli čerpané na nákup konvenktomatu do jedálne Lichardova.

Na MsÚ odbor riadenia projektov a investícií boli čerpané kapitálové výdavky v celkovej výške 6 377,00 €. Tieto finančné prostriedky boli čerpané:

- vo výške 468,00 € ako zálohový poplatok na pripojenie zariadenia užívateľa sústavy do distribučnej sústavy pre stavbu: Jedáleň a denné centrum Námestie J. Borodáča – rekonštrukcia elektroinštalácie a navýšenie ističov v zmysle Zmluvy č. 1133/2024,
- vo výške 5 909,00 € - čerpaná na vypracovanie projektovej dokumentácie v stupni DRS na stavbu: Denné centrum A. Kmeťa 306/38 Žilina, stavebné úpravy existujúcej elektroinštalácie v zmysle objednávky č. 202402603 zo dňa 17.09.2024.

Na Žilbyt – III. účtovný okruh boli kapitálové výdavky čerpané v celkovej výške 48 431,46 €. Tieto finančné prostriedky boli čerpané vo výške 23 576,64 € na rekonštrukciu zatekajúcej strechy a vo výške 24 854,82 € na rekonštrukciu bleskozvodu, obe v jedálni J. Borodáča 1.

V súlade s čerpaním rozpočtu oprávnená osoba vyhodnotila aj merateľné ukazovatele v programe 13.2 Služby dôchodcom.

Povinná osoba v čase výkonu kontroly disponovala so 6 dennými centrami. Denné centrá slúžili predovšetkým pre osoby v dôchodkovom veku, osobám so zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom. V kontrolovanom období roka 2024 denné centrum navštívilo celkom 662 klientov.

Hlavným cieľom denných centier bolo predchádzanie sociálnej izolácii, podpora aktívneho starnutia, zmysluplné trávenie voľného času, podpora samostatnosti a podobne. Tieto miesta komunitného stretávania slúžili aj ako prirodzené komunitné centrá, v ktorých prebiehala výmena skúseností a informácií, spolupráca s inými inštitúciami ako je napr. knižnica, školy a škôlky, poskytovali základné poradenstvo alebo sprostredkovali ďalšiu odbornú pomoc.

Pre poskytnutie pocitu istoty bola seniorom a osobám s rôznymi zdravotnými komplikáciami, prostredníctvom asistenčnej služby zabezpečovaná asistenčná telefonická služba domáceho tiesňového volania – SOS gombík. Táto služba prispievala k tomu, aby prijímatelia služby mohli žiť svoj samostatný život vo vlastnom domove a pritom mali záruku okamžitej pomoci v prípade núdze. Túto službu využívalo celkom 9 klientov.

Oprávnená osoba uvádza, že návšteva denných centier bola čo do počtu klientov nepravidelná a dobrovoľná. Návštevy boli realizované na dennej dobrovoľnej báze podľa miestnej príslušnosti. Aj napriek tejto skutočnosti boli v denných centrách realizované rôzne aktivity, kde si každý klient mohol vybrať podľa svojich schopností a záujmu. Jednalo sa hlavne o aktivity zamerané na tvorivú činnosť aj s poukazom na jemnú motoriku, kde z prístupných

materiálov mohli klienti vyrábať rôzne náhrdelníky, náušnice, ďalej to boli spoločenské hry, posedenia, spoločné prednášky rôzneho žánru.

Okrem denných aktivít denné centrá organizovali preukázateľne rôzne celodenné výlety, zamerané na kultúrne, poznávacie, ale aj športové aktivity v parku, spoločné prechádzky. Klienti mali zabezpečené pravidelné cvičenia pod odborných dozom. Absolvovali rôzne výstavy, besedy rôzneho zamerania.

Na skrášlenie priestorov a okolia zorganizovali brigády, zamerané na úpravu okolia a to najmä v jarnom letnom a jesennom období. Rôzne aktivity boli podložené listinne, ale aj obrazom a zvukom vo verejnom priestore.

Na konci roka vykonali denné centrá koncoročné spoločné posedenie, spojené s celoročným vyhodnotením svojej činnosti a s malým občerstvením, ktoré bolo preukázateľne doložené dokladmi.

Z pohľadu počtu aktivít poskytovaných klientom (1 012 aktivít) oprávnená osoba odporúča povinnej osobe, aby si pri vyhodnocovaní tohto merateľného ukazovateľa stanovila jednoznačné pravidlá výpočtu počtu aktivít. Odporúča sa, aby sa jednotlivé druhy aktivít nenásobili počtom ich frekvencií, keďže takýto postup poskytuje nereálny a nepravdivý obraz o skutočnom počte aktivít. Napriek uvedenému povinná osoba stanovené ciele merateľných ukazovateľov naplnila a nedostatky neboli zistené.

3. Správa č. 09/2025

Povinná osoba: Mesto Žilina – Mestský úrad, Námestie obetí komunizmu 1, 011 31 Žilina

Predmet kontroly: Kontrola postupu mesta Žilina pri nakladaní s finančnými prostriedkami v súvislosti s jeho konaním vo vzťahu k pozemkom na LV 3433 KNE 270/7, LV 3359 KNE 270/6 a LV 3017 KNC 1401/21 – „Cesta do Rosiny“ (podnet od občanov mesta Žilina).

Kontrolované obdobie: Rok 2024

Kontrolu vykonal: Ing. Dagmar Slepíčková, hlavná kontrolórka mesta Žilina

Zhrnutie kontroly:

Kontrolou neboli zistené nedostatky.

Dňa 04.04.2025 bol hlavnej kontrolórke mesta Žilina elektronicky doručený „Podnet na preverenie postupu mesta Žilina pri nakladaní s finančnými prostriedkami“ z advokátskej

kancelárie AKSK, s.r.o., Nám. SNP 15, 974 01 Banská Bystrica zastupujúcej podielových spoluvlastníkov nehnuteľností v KÚ Bytčica vedených na LV 3433 KNE 270/7, LV 3359 KNE 270/6 a LV 3017 KNC 1401/21 Denisu M., Stanislava B. a Miroslavu Ž.

Vo svojom podnete žiada zástupca občanov o preverenie (presná citácia) :

- nezákonného stráženia cudzieho majetku v sume presahujúcej sumu 21 106 €
- údržby súkromnej nepovolenej stavby spevnenej plochy rádovo niekoľko desiatok tisíc eur
- vynaložených finančných prostriedkov na nezákonné odstraňovanie súkromných hnuteľných vecí z nepovolenej stavby spevnenej plochy v sume 481,50 €
- škody spôsobovanej vlastníkom pozemku so stavbou nezákonným zásahom mesta do súkromného vlastníctva

Predmetný podnet bol zahrnutý do Plánu kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky na II. polrok 2025 a schválený uznesením Mestského zastupiteľstva v Žiline č. 118/2025 dňa 24.06.2025.

V priebehu výkonu kontroly bola dňa 12.8.2025, zaevidovaná pod č. 17/2025 doručená hlavnému kontrolórovi mesta Žilina „*Žiadosť o prešetrenie opakovaného nehospodárneho nakladania so zverenými finančnými prostriedkami mestom Žilina, súvisiacimi s nezákonným zasahovaním do súkromného vlastníctva kat. úz. Bytčica, pretrvávajúceho od roku 2019 až po súčasnosť*“, žiadateľom p. Denisa M.

Žiadateľka žiada skontrolovať nakladanie s finančnými prostriedkami mesta súvisiace s nezákonným zasahovaním do súkromného vlastníctva a vymáhanie neúčelne vynaložených finančných prostriedkov od zodpovedných osôb.

Predmetom kontroly boli aj skutočnosti uvedené v tejto žiadosti.

Podľa stanoviska a právneho názoru mesta Žilina je pozemná komunikácia „Cesta do Rosiny“ verejne prístupná miestna cesta, ktorú mesto Žilina vedie v technickej evidencii (pasportizácii) miestnych ciest v meste Žilina a je vedená v cestnej databanke štátu. Uvedenú miestnu cestu má mesto Žilina v správe a vykonáva jej údržbu.

Pozemok p. č. KN-C 1401/21 v k. ú. Bytčica, na ktorom je vybudované cestné teleso verejnej miestnej cesty, má podľa listu vlastníctva č. 3017 spôsob využívania pozemku 22 – pozemok, na ktorom je postavená inžinierska stavba - cestná, miestna a účelová komunikácia, lesná cesta, poľná cesta, chodník, nekryté parkovisko a ich súčasti.

Technickú evidenciu miestnych ciest vedie Mesto Žilina ako správca miestnych ciest v zmysle § 3d ods. 8 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách - „*Správcovia diaľnic, ciest a miestnych komunikácií vedú o týchto pozemných komunikáciách technickú evidenciu*“.

V zmysle § 3 ods. 3 písm. f) zákona č. 135/1961 o pozemných komunikáciách, Ministerstvo dopravy ako ústredný orgán štátnej správy pre pozemné komunikácie zabezpečuje centrálnu technickú evidenciu pozemných komunikácií prostredníctvom Slovenskej správy ciest (cestná databanka).

Mesto Žilina v záujme ochrany a bezpečnosti občanov túto komunikáciu udržiavalo a tak konalo vo verejnom záujme.

Mesto je názoru, že predmetná komunikácia „Cesta do Rosiny“ je verejným priestranstvom, ktoré v zmysle §2b ods.1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení slúži na všeobecné a verejné užívanie bez ohľadu na vlastnícke vzťahy. Obmedzenia vo vlastníckom práve

predpokladá aj Ústava SR (článok 20, ods.3), že vlastníctvo nemožno zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami, ktoré sú chránené zákonmi. A takýmto všeobecným záujmom je užívanie verejného priestranstva, ktorým je miestna komunikácia. Mesto aj z vyššie uvedeného dôvodu nemohlo rezignovať a nezabezpečiť prejazd touto miestnou komunikáciou.

Spoluvlastníctvo k pozemku samozrejme nevylučuje, aby sa na ňom nachádzala aj verejná miestna komunikácia a neznamená to, že sú aj spolumajiteľmi asfaltového cestného telesa.

Spoluvlastníci pozemkov však voči tomu namietajú, že na predmetných pozemkoch sa nachádza spevnená plocha, ktorá nemá charakter miestnej komunikácie. Toto je aj predmetom súdnych sporov medzi mestom Žilina a spolumajiteľmi pozemkov.

V žiadosti zo dňa 11.8.2025 žiadateľka uvádza, že z Uznesenia Najvyššieho správneho súdu v Bratislave č. k. 25vk/10/2024 zo dňa 30.4.2025 vyplýva, že spevnená plocha v k. ú. Bytčica postavená na KNC parcele 1401/21 a iných nie je miestnou cestou, ktorú mesto z viacerých dôvodov nesmie užívať na sledovaný účel.

Avšak práve právne posúdenie Najvyššieho správneho súdu v konaní o žalobe proti inému zásahu orgánu verejnej správy o kasačných sťažnostiach žalobcov voči uzneseniu Správneho súdu v Banskej Bystrici č. k. ZA-33Sa/10/2021 zo dňa 2. novembra 2023, ktorý zrušil uznesenie Správneho súdu v Banskej Bystrici a vrátil súdu na ďalšie konanie z dôvodu, že závery prijaté správnym súdom ohľadne právneho statusu spevnenej plochy na pozemku sťažovateľov ako miestnej cesty sú nedostatočne podložené a predčasné.

Kasačný súd zároveň uviedol, že úlohou správneho súdu v ďalšom konaní bude doplniť dokazovanie za účelom ustálenia pre vec podstatných skutočností a z toho vyvodiť záver, či boli naplnené definičné znaky nezákonného zásahu zo strany mesta Žiliny.

Súdny spor nie je v súčasnosti ukončený a o určení charakteru spevnenej plochy a určení miestnej alebo účelovej cesty v zmysle cestného zákona a naplnení definičných znakov nezákonného zásahu zo strany mesta rozhodne súd, a preto hlavný kontrolór nemôže posúdiť uvedené skutočnosti.

V čase výkonu kontroly nebolo vydané právoplatné súdne rozhodnutie vo veci charakteru spevnenej plochy a určení miestnej komunikácie umiestnenej na súkromných pozemkoch. Od takého rozhodnutia závisí ďalší postup obidvoch strán.

Hlavný kontrolór mesta nie je oprávnený takýto spor riešiť a vstupovať do rozhodnutia súdnej moci.

Právny stav počas výkonu kontroly je nasledovný :

- Správny súd v Banskej Bystrici Uznesením č. k. ZA-33Sa/10/2021-613 žalobu p. Denisy M., Ing. Stanislava B. a MUDr. Miroslavy Z. zamietol.
- Najvyšší správny súd Slovenskej republiky dňa 30.04.2025 (2Svk/10/2024) vrátil vec Správnomu súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

V uplynulých rokoch mesto opakovane riešilo situáciu, keď boli v mestskej časti Bytčica svojvoľne umiestňované prekážky cestnej premávky na miestnu „Cestu Do Rosiny“.

Týmto konaním bola narušaná plynulosť a bezpečnosť cestnej premávky, znemožnený prístup záchranných a bezpečnostných zložiek, vykonanie údržby a opráv miestnej cesty jej príslušným správcom, čo môže spôsobiť vznik dopravných nehôd a škodových udalostí.

Okresné riaditeľstvo Policajného zboru SR, Okresný dopravný inšpektorát v Žiline po vykonanej kontrole miestnej komunikácie prepájajúcej mestskú časť Bytčica s obcou Rosina v roku 2021 vyzval mesto Žilina ako jej správcu na zabezpečenie odstránenia nepovoleného odhradenia – oplotenia so závorou, ktoré vytváralo pevnú prekážku.

Podľa § 43 ods. 1 prvej vety zákona č. 8/2009 Z. z. ten, „*kto spôsobil prekážku cestnej premávky, je povinný ju bezodkladne odstrániť. Ak to neurobí, je povinný ju bezodkladne odstrániť na jeho náklady správcu cesty*“.

Povinná osoba - Mesto Žilina ako príslušný orgán miestnej štátnej správy vo veciach miestnych a účelových ciest (cestný správny orgán) podľa zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, tak vzhľadom k vyššie uvedenému a to umiestňovaniu prekážok cestnej premávky na verejnej miestnej ceste situovanej na pozemku p. č. KN-C 1401/21, k. ú. Bytčica viackrát vyzvalo vlastníkov pozemku pod predmetnou komunikáciou k odstráneniu prekážky cestnej premávky, tak ako ukladá § 43 ods. 1 prvej vety zákona č. 8/2009 Z. z.

Ak tak neurobia, je povinný bezodkladne prekážky odstrániť správca cesty. Odstránenie prekážok realizovali Technické služby mesta Žilina, s.r.o na základe objednávky mesta vo výške 879,90 €. Následne listom zo dňa 19.12.2024 mesto vyzvalo jedného zo spoluvlastníkov pozemku o zaplatenie čiastočnej výšky nákladov.

Mesto konalo podľa svojho právneho vedomia a za týchto neštandardných okolností použilo finančné prostriedky na odstránenie prekážok na miestnej komunikácii vrátane vyčistenia priestoru komunikácie hospodárne a účelne a následne ich vymáhalo v súlade s § 43 ods. 1 prvej vety zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke „*kto spôsobil prekážku cestnej premávky, je povinný ju bezodkladne odstrániť. Ak to neurobí, je povinný ju bezodkladne odstrániť na jeho náklady správcu cesty*.“

Mesto Žilina viackrát na vlastné náklady opakovane odstraňovalo prekážky a pokúšalo sa cestu v rámci údržby opraviť (vozovka dlhodobo degradovala), aby garantovalo bezpečnosť občanov. Cesta nemohla byť udržiavaná, nakoľko bola opakovane uzatváraná umiestňovaním prekážok.

Podľa vyjadrenia povinnej osoby, mesto Žilina sa vzhľadom na zlý stavebno-technický stav predmetnej komunikácie rozhodlo v rámci správy a údržby miestnych ciest zabezpečiť opravu krytu cesty (obrusná vrstva vozovky).

Mesto vyhodnotilo závažnosť situácie v súvislosti s ochranou svojho majetku pri stavebných prácach na predmetnej komunikácii a rozhodlo sa zabezpečiť plynulosť prác strážením verejného priestoru.

Podľa vyjadrenia mesta, cieľom strážnej služby bolo zamedziť ďalšiemu umiestňovaniu prekážok alebo inému obmedzovaniu zjazdnosti a schodnosti cesty počas stavebných prác a cestnej premávky.

Strážna služba bola zabezpečená aj po ukončení prác na oprave komunikácie, aby nedošlo k opätovnému umiestneniu prekážok a zahradeniu cesty.

Komunikácia bola následne prejazdná a využívaná.

Práce boli zrealizované v celkovej sume 52 666,87 € (faktúry č. 20240383, 20240394 - frézovanie, oprava výtlkov asfaltovými vrstvami) v období mesiaca november 2024.

Finančné prostriedky na výkon strážnej služby mesto Žilina vynaložilo vo výške 21 106 € na základe objednávok č. 202402769 zo dňa 01.10.2024 a č. 202403724 zo dňa 01.11.2024.

Mesto Žilina v odpovedi na Žiadosť o informácie podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám nesprávne uviedlo dátumy úhrad pri Fa č. 2024001 vo výške 8 870 € a Fa č. 2024002 vo výške 10 948 €.

Prehľad správnych úhrad faktúr na základe údajov z účtovníctva mesta:

Fa č. 2024001 vo výške 8 870 € dňa 22.11.2024

Fa č. 2024002 vo výške 10 948 € dňa 06.12.2024

Fa č. 2024003 vo výške 1 288 € dňa 30.12.2024

Mesto konalo podľa svojho právneho vedomia a za vtedajšieho a aj súčasného právneho stavu, finančné prostriedky použité na opravu a údržbu predmetnej komunikácie a aj výkon strážnej služby boli vynaložené hospodárne, nakoľko mesto Žilina vystupuje ako správca komunikácie a je povinné zabezpečovať jej riadnu údržbu a v tomto prípade zabezpečiť aj plynulosť a bezpečnosť cestnej premávky, prístup záchranných a bezpečnostných zložiek na danom úseku.

Nakoľko nedošlo v termíne ukončenia kontroly k právoplatnému rozhodnutiu súdu, závery kontroly sa vzťahujú nielen k podnetu zo dňa 04.04.2025 (*„Podnet na preverenie postupu mesta Žilina pri nakladaní s finančnými prostriedkami“*), ale aj k žiadosti zo dňa 12.8.2025 (*„Žiadosť o prešetrenie opakovaného nehospodárneho nakladania so zverenými finančnými prostriedkami mestom Žilina, súvisiacimi s nezákonným zasahovaním do súkromného vlastníctva kat. úz. Bytčica, pretrvávajúceho od roku 2019 až po súčasnosť“*).